

PM 2015:90 RI (Dnr 110-574/2015)

Rapport Delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet – förslag till uppdateringar samt rapport Kommunal utjämning för individ- och familjeomsorg (IFO) – förslag till justeringar
Remiss från Finansdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet – förslag till uppdateringar” samt ”Kommunal utjämning för individ- och familjeomsorg (IFO) – förslag till justeringar” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Finansdepartementet har skickat ut två rapporter om kostnadsutjämnings delmodeller för individ- och familjeomsorg respektive förskolan på remiss. Rapporterna är framtagna av Statskontoret, som har ett särskilt uppdrag av regeringen att löpande följa upp systemet för kommunalekonomisk utjämning. Remissen avser dessa två rapporter:

- Kommunal utjämning för individ- och familjeomsorg (IFO) – förslag till justeringar
- Delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet – förslag till uppdateringar

För Stockholms stad innebär de föreslagna förändringarna av IFO-modellen ett förbättrat utfall motsvarande plus 849 kr/invånare, samtidigt som förändringarna i förskolemodellen innebär att stadens utfall försämras med minus 116 kronor per invånare. Den sammantagna effekten blir ett förbättrat utfall motsvarande plus 733 kronor per invånare, vilket motsvarar cirka 676 miljoner kronor i ökad finansiering år 2016.

Rapporterna finns att läsa i sin helhet på Statskontorets hemsida ([Delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet – förslag till uppdateringar](#) samt [Kommunal utjämning för individ- och familjeomsorg \(IFO\) – förslag till justeringar](#)).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret är positiv till de föreslagna förändringarna av IFO-modellen samt ställer sig även bakom de föreslagna förändringarna av delmodellen för förskolan.

Mina synpunkter

Goda förutsättningar för välfärd och utveckling ska råda i hela landet. Det är viktigt att utjämningsystemet ger bra möjligheter för landets kommuner att skapa sådana villkor att alla garanteras en likvärdig välfärd och att alla delar av landet utvecklas med jobb och en hållbar tillväxt.

För att utjämningsystemet ska möta över tid skiftande behov och utmaningar har Statskontoret fått i uppdrag att löpande föreslå förändringar i skatteutjämnningen. Det nu remitterade förslaget är en del av detta uppdrag.

Förslaget att se över kostnadsutjämnningen rörande individ- och familjeomsorg respektive förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet är ett genomarbetat förslag för att bättre möta de reella utmaningar som finns i landets kommuner. Att barnfattigdom nu föreslås införas som en faktor är en viktig och välkommen förändring som ger kommuner i landet bättre förutsättningar att möta de ofta stora utmaningar som följer i spåren av barnfattigdom. Att denna variabel nu ersätter äldre och inte längre så relevanta variabler är välkommet.

På samma sätt förhåller det sig rörande variablerna avseende förskolan. Även om det, som stadsledningskontoret påpekar, finns problem i rapporteringen av variabeln vistelsestid är det ändå ett välkommet försök att bättre möta behoven i landets kommuner.

Det är angeläget att regeringen nu låter Statskontorets professionella bedömningar av systemet få genomslag snarast möjligt och i samband med budgeten för 2016.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet – förslag till uppdateringar” samt ”Kommunal utjämnning för individ- och familjeomsorg (IFO) – förslag till justeringar” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 27 maj 2015

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

Sammanfattningar av Statskontorets rapporter

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Finansdepartementet har skickat ut två rapporter om kostnadsutjämnings delmodeller för individ- och familjeomsorg respektive förskolan på remiss. Rapporterna är framtagna av Statskontoret, som har ett särskilt uppdrag av regeringen att löpande följa upp systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Föreslagna förändringar av IFO-modellen

Stadsledningskontoret är positiv till de föreslagna förändringarna av IFO-modellen. Stockholms stad har vid upprepade tillfällen framfört att variabeln *ekonomiskt bistånd längre tid än sex månader* är påverkbar och bidrar till cirkelsamband. Att denna variabel nu föreslås utgå tillsammans med variabeln *flerfamiljshus byggda 1965–1975* och ersättas med en variabel om barnfattigdom är bra.

Utan variabeln om ekonomiskt bistånd får de andra förklarande variablerna mer inbördes renodlade, signifikanta och starka effekter i IFO-modellen, vilket är positivt. Förändringarna borde även få som konsekvens att kommunernas incitament att motverka ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd ökar. Stadsledningskontoret delar även Statskontorets analys om att barnfattigdom har en betydande inverkan på behovet av insatser inom individ och familjeomsorgen och att variabeln därför bör ingå i delmodellen.

De föreslagna förändringarna i IFO-modellen får stora konsekvenser för Stockholms stad, och medför att utfallet i kostnadsutjämnings förbättras med 849 kr/invånare. Denna utveckling är logisk då staden underkompenseras i den nuvarande IFO-modellen.

Föreslagna förändringar av delmodellen för förskola

Stadsledningskontoret ställer sig även bakom de föreslagna förändringarna av delmodellen för förskolan. Statskontoret föreslår att vistelsetidsindexet ska baseras på den egna kommunens vistelsetider, istället för kommungruppens. Stadsledningskontoret anser att denna förändring är motiverad, eftersom den genomsnittliga vistelsetiden varierar relativt mycket mellan enskilda kommuner inom en kommungrupp. En svaghet är dock att statistiken om vistelsetider baseras på en urvalsundersökning. Kostnadsutjämnings övriga delmodeller baseras i huvudsak på registerdata, vilket är eftersträvansvärt av flera skäl.

I rapporten understryker Statskontoret det långsiktiga behovet av att revidera delmodellen för förskola i sin helhet. Detta gäller i synnerhet om dataförsörjningen om vistelsetider inte kan säkerställas. Det är oklart när dessa uppgifter ska uppdateras nästa gång. Vidare framhåller Statskontoret att åldersstrukturen över tid har visat sig förklara alltmer av de strukturella kostnadsskillnaderna mellan kommunerna.

Om en mer genomgripande revidering av delmodellen för förskolan är aktuell i närtid, vore det kanske klokt att avvakta med de föreslagna förändringarna till dess?

Kommunerans planeringsförutsättningar

Att dessa två rapporter remitteras nu under sen vår, innebär att riksdagsbeslutet först kan fattas under hösten. Detta gäller även remissen avseende *Ändrad inkomstutjämning för*

kommuner och landsting (Fi2015/379). Stadsledningskontoret vill framhålla att detta ger sämre framförhållning för förslag som ska genomföras redan vid årsskiftet. Stabila planeringsförutsättningar är av stor vikt för en hållbar ekonomi och stabil välfärd och kräver en helt annan planeringshorisont.